

PATVIRTINTA
Mažeikių darželio-mokyklos „Kregždutė“
direktorius 2026 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V1-69

MAŽEIKIŲ DARŽELIO-MOKYKLOS „KREGŽDUTĖ“ DIRBTINIO INTELEKTO (DI) ATSAKINGO NAUDOJIMO DARŽELYJE-MOKYKLOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažeikių darželio-mokyklos „Kregždutė“ (toliau – Darželis-mokykla) Dirbtinio intelekto (toliau – DI) atsakingo naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato DI naudojimo Darželyje-mokykloje tikslus, principus, taikymo ribas, atsakomybes ir rekomendacijas.
2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Bendrojo ugdymo programomis, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos rekomendacinio pobūdžio dokumentu „Mokykla dirbtinio intelekto (DI) amžiuje: atsakingo naudojimo principai ir gairės“, Asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.
3. Aprašas taikomas visiems Darželio-mokyklos bendruomenės nariams: mokiniams, mokytojams, švietimo pagalbos mokiniui specialistams, administracijai.
4. Šio Aprašo tikslas – užtikrinti saugų, etišką, ugdymui naudingą ir vaikų amžiui tinkamą DI naudojimą, nepažeidžiant mokinių teisių, privatumo ir asmens duomenų apsaugos.

II SKYRIUS SĄVOKOS

5. **Dirbtinis intelektas (DI)** – skaitmeninės sistemos ar programos, galinčios generuoti tekstą, vaizdus, garsą, spręsti užduotis, atlikti analizę ar priimti sprendimus, imituojant žmogaus mąstymą.
6. **DI įrankiai** – skaitmeninės priemonės, paremtos DI (pvz., teksto generavimo, vertimo, vaizdų kūrimo, mokymosi pagalbos sistemos).
7. **Atsakingas DI naudojimas** – etiškas, skaidrus, teisėtas ir ugdymo tikslus atitinkantis DI taikymas.

III SKYRIUS DI NAUDOJIMO TIKSLAI DARŽELYJE-MOKYKLOJE

8. DI naudojimo Darželyje-mokykloje tikslai:
 - 8.1. skatinti mokinių kritinį mąstymą, kūrybiškumą ir skaitmeninį raštingumą;
 - 8.2. padėti diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo procesą;
 - 8.3. didinti mokinių mokymosi motyvaciją;
 - 8.4. sudaryti sąlygas mokytojams efektyviau planuoti, organizuoti ir reflektuoti ugdymą;
 - 8.5. ugdyti mokinių gebėjimą atsakingai, etiškai ir saugiai naudotis DI technologijomis.

IV SKYRIUS ATSAKINGO DI NAUDOJIMO PRINCIPAI

9. Darželyje-mokykloje taikomi šie DI naudojimo principai:
 - 9.1. sistemiškumas ir tvarumas – skaitmeninių kompetencijų ugdymas yra ilgalaikė strategija, o ne pavienės iniciatyvos.

9.2. saugumas ir privatumas – naudojamos tik saugios ir patikimos DI priemonės, laikantis aukščiausių duomenų saugumo, privatumo ir skaidrumo reikalavimų.

9.3. skaidrumas ir atvirumas – mokiniai ir mokytojai turi nurodyti, kada ir kaip buvo naudojamas DI;

9.4. žmogaus viršenybės principas – DI nepakeičia mokytojo ir mokinio sprendimų, kūrybos bei atsakomybės;

9.5. Etika ir pagarba – DI priemonės turi būti naudojamos etiškai, siekiant didinti mokinių įtrauktį ir lygias galimybes;

9.5. Sąžiningumo principas – DI nenaudojamas akademiniam nesąžiningumui (plagiatui, sukčiavimui).

9.6. Socialinė nauda ir tikslingumas – orientuojamasi į realias Darželio-mokyklos situacijas refleksiją ir nuolatinį tobulėjimą.

V SKYRIUS

DI NAUDOJIMAS UGDYMO PROCESSE

10. Mokytojai gali naudoti DI pamokų planavimui ir idėjų generavimui, mokomosios medžiagos diferencijavimui, refleksijai ir saviugdai.

11. Mokiniai gali naudoti DI mokymosi pagalbai (idėjų paieškai, aiškinimams, pavyzdžiams), kūrybinėms užduotims, kai tai leidžia mokytojas.

12. Mokiniai privalo nurodyti, jei atlikdami užduotį naudojami DI.

13. Darželyje-mokykloje leidžiamų naudoti priemonių sąrašas (toliau – Sąrašas) (1 priedas) pateikiamas 1 priede.

VI SKYRIUS

DRAUDIMAI IR APRIBOJIMAI

14. Draudžiama:

14.1. naudoti DI atliekant patikrinamuosius darbus, testus ar kitus savarankiškus vertinimo darbus, jei tai neleidžiama;

14.2. pateikti DI sugeneruotą turinį kaip savo kūrybą be nurodymo;

14.3. naudoti DI pažeidžiant autorių teises ar asmens duomenų apsaugą;

14.4. naudoti DI patyčioms, dezinformacijai ar netinkamam turiniui kurti.

VII SKYRIUS

DARŽELIO-MOKYKLOS BENDRUOMENĖS ATSAKOMYBĖ

15. Mokytojai: supažindina mokinius su atsakingo DI naudojimo principais, nustato aiškias DI naudojimo taisykles pamokose, ugdo mokinių kritinį požiūrį į DI sugeneruotą informaciją.

16. Mokiniai: laikosi nustatytų taisyklių, naudoja DI mokymosi tikslams, prisiima atsakomybę už pateikiamą darbą.

17. Darželio-mokyklos administracija: sudaro sąlygas mokytojų kompetencijų stiprinimui DI srityje, peržiūri ir atnauja Aprašą pagal poreikį.

VIII SKYRIUS

LEIDŽIAMŲ NAUDOTI PRIEMONIŲ SĄRAŠO SUDARYMO TVARKA

18. Darželyje-mokykloje leidžiama naudoti tik tas DI priemones, kurios yra įtrauktos į Darželyje-mokykloje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą, laikantis šiame Sąraše nustatytų konkrečios DI priemonės naudojimo sąlygų. Į Sąrašą neįtrauktos DI priemonės negali būti naudojamos.

19. Pasiūlymą įtraukti naują DI priemonę į Darželyje-mokykloje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą gali bet kuris Darželio-mokyklos bendruomenės narys, pildydamas pasiūlymo formą, kurioje pateikia informaciją, kas, kokiais atvejais ir koku tikslu naudos siūlomą DI priemonę (2 priedas).

20. Darželio-mokyklos direktoriaus įsakymu paskirtas atsakingas asmuo atlieka pirminį pasiūlymo vertinimą ir preliminariai įvertina finansines galimybes jį įgyvendinti. Esant neigiamam sprendimui, apie tai informuojamas Darželio-mokyklos direktorius ir DI priemonės rizikų vertinimo procesas nepradedamas. Esant teigiamam sprendimui, pradedamas DI priemonės vertinimo procesas, t. y. įvertinamos siūlomos DI priemonės naudojimo rizikos pagal DI priemonių rizikų vertinimo kriterijus.

21. Darželio-mokyklos direktoriaus paskirtas atsakingas asmuo įvertina siūlomos DI priemonės naudojimo rizikas, remdamasis šiame tvarkos apraše VI skyriuje pateiktais kriterijais.

22. Atlikęs vertinimą atsakingas asmuo Darželio-mokyklos direktoriui pateikia vertinimo išvadą ir pasiūlymus dėl siūlomos DI priemonės įtraukimo arba neįtraukimo į Darželyje-mokykloje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą (3 priedas). Tam tikros DI priemonės taip pat gali būti siūlomos įtraukti tik bandomajam laikotarpiui naudoti.

23. Darželio-mokyklos direktorius, atsižvelgdamas į atsakingo asmens pateiktą išvadą ir pasiūlymus, tvirtina darželyje-mokykloje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą ir jo pakeitimus.

24. Pasiūlymą įtraukti naują DI priemonę į Sąrašą pateikęs asmuo informuojamas apie priimtą sprendimą.

25. Patvirtintas sąrašas gali būti keičiamas:

25.1. kai gaunamas bet kurio Darželio-mokyklos bendruomenės nario pasiūlymas dėl naujos DI priemonės įtraukimo;

25.2. kai gaunamas bet kurio Darželio-mokyklos bendruomenės nario pasiūlymas dėl DI priemonės išbraukimo (pateikiama pagrindžianti informacija);

25.3. remiantis DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatais.

VIII SKYRIUS

DI PRIEMONIŲ NAUDOJIMO RIZIKŲ VERTINIMAS

26. Darželyje-mokykloje draudžiama į Sąrašą įtraukti DI priemones, kurios atitinka bent vieną iš toliau nurodytų kriterijų:

26.1. DI priemonė naudoja emocijų atpažinimą, apgaulės ir manipuliavimo metodus, biometrinį sekimą, socialinį reitingavimą ir (arba) kitus elementus, kurie priskiriami prie draudžiamos praktikos atvejų pagal DI akto 5 straipsnio nuostatas;

26.2. nėra nurodyta, kad DI priemonė atitinka duomenų apsaugos reikalavimus;

26.3. DI priemonė naudoja įvestą turinį modeliui mokytis be atsisakymo (turi būti galimybė išjungti įkeltų duomenų naudojimą modeliui mokytis).

27. Jei DI priemonę galima (nėra draudžiama) įtraukti į sąrašą, vertinama, kokie papildomi reikalavimai turi būti taikomi, atsižvelgiant į jos rizikos lygį pagal DI aktą (rizikos lygiai pateikiami toliau esančioje lentelėje):

1 lentelė. Rizikos lygiai

DIDELĖS RIZIKOS DI PRIEMONĖS	RIBOTOS RIZIKOS DI PRIEMONĖS	MAŽOS RIZIKOS DI PRIEMONĖS
PAVYZDŽIAI	PAVYZDŽIAI	PAVYZDŽIAI
DI priemonės, naudojamos: priėmimo ir atrankos į mokyklas procese; mokymosi rezultatams vertinti; švietimo lygiui nustatyti;	DI priemonė (pvz., <i>ChatGPT</i>) naudojama idėjoms arba santraukoms kurti; DI priemonė, naudojama pamokų planams ar kitiems susijusiems dokumentams rengti.	DI priemonės naudojamos informacijai apibendrinti, kalbai tobulinti, redaguoti ar struktūruoti.

nustatyti draudžiamą veiklą pasiekimų patikrinimų metu.		
PAPILDOMI REIKALAVIMAI	PAPILDOMI REIKALAVIMAI	PAPILDOMI REIKALAVIMAI
Darželyje-mokykloje, kuri siekia įsidiesti ir naudoti didelės rizikos DI priemonę, taip pat turi būti įdiegta kokybės valdymo sistema (pagal DI akto 17 str.), sudarytos tinkamos sąlygos aktualiems dokumentams saugoti ir prieinamumui užtikrinti (pagal DI akto (18 str.), laikomasi skaidrumo reikalavimų (pagal DI akto 50 str.).	Sugeneruotas turinys turi būti kritiškai vertinamas ir peržiūrimas žmogaus. Leidžiama naudoti, laikantis tiekėjo instrukcijoje nurodytų saugumo reikalavimų.	Leidžiama naudoti, laikantis tiekėjo instrukcijoje nurodytų saugumo reikalavimų.

28. Jei DI priemonė naudoja ir (arba) renka mokinių ar darbuotojų duomenis (tekstus, el. paštus, įrašus), turi būti Darželio-mokyklos licencija, duomenų tvarkymo sutartis ir prieigos kontrolė.

29. Asmeninėse paskyrose negali būti naudojami mokinių duomenys ar oficialūs dokumentai.

30. Tinkamų paskyrų pavyzdžiai pateikiami 2 lentelėje:

2 lentelė. Tinkamų paskyrų pavyzdžiai

PASKYROS TIPAS Asmeninė paskyra	PASKYROS TIPAS Mokyklos paskyra1	PASKYROS TIPAS Mokyklos paskyra	PASKYROS TIPAS Mokyklos paskyra
Mokytojų pasiruošimas	Mokinių darbų analizė	Administraciniai darbai	Mokiniai klasėje
Be mokinių duomenų, išjungti treniravimą	Su duomenų tvarkymo sutartimi, prieigos kontrolė	Naudojami tik vieši duomenys, tvarkomi pagal BDAR, užtikrinama prieigos kontrolė	Su amžiaus kontrole, turinio filtrais, naudojama tik viešai prieinama informacija

Mokyklos paskyra – tai organizacinė vartotojo paskyra, sukurta mokyklos vardu ir naudojama vadovaujantis mokyklos valdomų licencijų ribomis.

IX SKYRIUS DI PRIEMONIŲ NAUDOJIMO STEBĖSENA

31. Darželio-mokyklos direktorius paskiria asmenį, kuris bus atsakingas už Darželyje--mokykloje naudojamų DI priemonių stebėseną.

32. Stebėseną apima tik tas DI priemonės, kurios yra įtrauktos į Darželio-mokyklos direktoriaus patvirtintą Darželyje-mokykloje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą.

33. DI priemonių naudojimo stebėseną apima šias veiklas:

33.1. rinkti statistinę informaciją apie DI priemonių naudojimo dažnumą ir naudojimo paskirtį;

33.2. rinkti DI priemonių naudotojų grįžtamąjį ryšį ir vertinti, ar DI priemonės naudojimas atitinka lūkesčius (tikslumas, naudingumas, laiko ir (arba) kaštų sutaupymai ir pan.);

33.3. fiksuoti netinkamo veikimo atvejus (incidentus) ir, esant sisteminiams pažeidimams, stabdyti DI priemonės naudojimą;

33.4. siūlyti sprendimus dėl DI priemonės licencijos pratęsimo, nutraukimo ar pakeitimo.

34. DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatai (kartu su pasiūlymais dėl tikslinamųjų veiksmų) bent kartą per metus pateikiami Darželio-mokyklos direktoriui.

35. Atsižvelgiant į DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatus, gali būti inicijuojamas Darželyje-mokykloje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašo keitimas.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Šis Aprašas skelbiamas Darželio-mokyklos interneto svetainėje www.kregzdute.lt ir aptariamasis su Darželio-mokyklos bendruomene.

37. Šis Aprašas peržiūrimas ir, esant poreikiui, atnaujinamas ne rečiau kaip kartą per 2 metus arba pasikeitus teisės aktams ar rekomendacijoms.

38. Aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos.

Dirbtinio intelekto (DI) atsakingo naudojimo
darželyje-mokykloje tvarkos aprašo
1 priedas

DARŽELYJE-MOKYKLOJE LEIDŽIAMOS NAUDOTI TIK ŠIOS DI PRIEMONĖS

Eil. Nr.	DI priemonė	Naudojimo pradžia	DI priemonės taikymo sritis ir ribojimai	DI priemonės tipas	Naudojimo sąlygos
1.	Microsoft Copilot (Office 365)		Negali būti naudojamas: vaikų individualių poreikių vertinimui; konfliktų ar krizių sprendimų analizėms	Informacinė–konsultacinė priemonė; Skaitmeninė / IT priemonė; Dirbtinio intelekto pagrindu veikiantis įrankis Integruotas į Office 365 aplinką (Word, Excel, Outlook), naudojamas raštvedybai, ataskaitoms, santraukoms. Duomenys apdorojami pagal Microsoft education licencijas	Galima: klausti informacijos; prašyti pagalbos rengiant dokumentus, planus, aprašus; naudoti mokymosi, švietimo, darbo tikslais; redaguoti, trumpinti, aiškinti tekstus; naudoti kaip pagalbinę priemonę (ne vienintelį šaltinį)
2.	Canva	2026	Draudžiama naudoti: vaikų ar darbuotojų nuotraukas be raštiško sutikimo; DI sugeneruotus vaizdus, kurie klaidina ar neatitinka realybės; visi vizualai turi atitikti: vaikų saugumo, etikos, autorių teisių reikalavimus	Skaitmeninė / IT priemonė Grafinio dizaino ir vizualinės komunikacijos priemonė Kūrybinė–edukacinė priemonė Vizualinio turinio kūrimo platforma	Galima: plakatams, skrajutėms, prezentacijoms kurti; ugdomajai, informacinei ir komunikacinei medžiagai rengti; vaizdinėms priemonėms darželyje-mokykloje; dokumentų vizualiniam pateikimui
3.	NotebookLM (Google)	2026	DI „tyrimo partneris“: įkeliami šaltiniai (PDF, Docs, URL, YouTube,	Generatyvinis analitinis DI (švietimas)	Rekomenduojama naudoti su Darželio-mokyklos paskyra

4.	Gemini (Google)	2026	Pokalbių DI, padedantis atsakyti į klausimus, paaiškinti sąvokas, rasti informaciją	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas)	Rekomenduojama naudoti su Darželio- mokyklos paskyra, duomenų tvarkymo sutartimi. Rekomenduojama naudoti Google Workspace for Education aplinkoje
5.	ChatGPT	2026	Negali būti naudojamas: vaikų individualių poreikių vertinimui; konfliktų ar krizių sprendimų analizėms	Informacinė– konsultacinė priemonė; Skaitmeninė / IT priemonė; Dirbtinio intelektu pagrindu veikiantis įrankis	Galima: klausti informacijos; prašyti pagalbos rengiant dokumentus, planus, aprašus; naudoti mokymosi, švietimo, darbo tikslais; redaguoti, trumpinti, aiškinti tekstus; naudoti kaip pagalbinę priemonę (ne vienintelį šaltinį)

Dirbtinio intelekto (DI) atsakingo naudojimo
darželyje-mokykloje tvarkos aprašo
2 priedas

Pasiūlymas dėl naujos DI priemonės įtraukimo į sąrašą

Pasiūlymas dėl naujos priemonės įtraukimo į sąrašą	
Pasiūlymą pateikusio asmens vardas ir pavardė	
Kontaktiniai duomenys	
DI priemonės pavadinimas	
Tiekėjas ir (arba) kūrėjas	
Oficialus tinklapis	
Naudojimo sritis	☐ Ugdyimo procese ☐ Administravimo procese ☐ Administracijos darbuotojų ir mokytojų DI skaitmeninėms kompetencijoms ugdyti
DI priemonės naudotojas	☐ Mokytojas ☐ Administracijos darbuotojas
DI priemonės aprašymas ir panaudojimas	
Kokiais atvejais ir koku tikslu bus naudojama DI priemonė?	
Kokią aiškią pridėtinę vertę suteikia mokymui ar mokymuisi?	
Paskyros tipas	☐ Asmeninė paskyra ☐ Įstaigos paskyra
Ar bus tvarkomi asmens duomenys?	☐ Taip ☐ Ne
Jeigu bus tvarkomi asmens duomenys, prašome aprašyti duomenų tvarkymo operacijas (kokie, koku tikslu, teisinis pagrindas ir kt.)	
Reikalingo finansavimo dydis	

DI priemonių rizikų vertinimo forma

I. Bendra informacija

DI priemonės pavadinimas	
Tiekėjas ir (arba) kūrėjas	
Oficialus tinklalapis	
Kas pasiūlė naudoti (vardas, pavardė)	
Naudojimo sritis	☐ Ugdymo procese ☐ Administravimo procese ☐ Administracijos darbuotojų ir mokytojų DI skaitmeninėms kompetencijoms ugdyti
DI priemonės naudotojas	☐ Mokytojas ☐ Administracijos darbuotojas
Reikiamo finansavimo dydis	
Vertinimo data	

II. DI priemonės paskirties ir veikimo aiškumas

Klausimas	Taip	Ne	Pastabos
Ar aiškiai aprašyta, kad tai DI priemonė?			
Ar suprantama, kaip sistema veikia ir ką daro?			

III. Draudžiama praktika ir rizikos lygio nustatymas (pagal ES DI aktą)

Draudžiama praktika arba rizikos lygis	Pavyzdžiai	Taip
Draudžiama praktika*	DI priemonė atlieka emocijų atpažinimą; DI priemonė vykdo socialinį reitingavimą; DI priemonė naudoja biometrinį sekimą; DI priemonė manipuliuoja naudotojų elgesiu.	
Didelė rizika	DI priemonės naudojamos: priėmimo ir atrankos į švietimo įstaigą procese; ugdymosi rezultatams vertinti.	
Ribota rizika	DI priemonė (pvz., ChatGPT) naudojama idėjoms arba santraukoms kurti; DI priemonė, naudojama planams ar kitiems susijusiems dokumentams rengti.	
Maža rizika	DI priemonės naudojamos informacijai apibendrinti, kalbai tobulinti, redaguoti ar struktūruoti.	

* Jeigu nustatoma draudžiama praktika – DI priemonė NEGALI būti naudojama ir tolesnis vertinimas neatliekamas.

IV. Duomenų apsauga ir BDAR atitiktis

Klausimas	Taip	Ne	Pastabos
Ar galima išjungti duomenų naudojimą DI treniravimui?			
Ar įrankiu bus tvarkomi asmens duomenys?			
Ar gali būti pasirašoma (sudaroma) asmens duomenų tvarkymo sutartis?			
Ar duomenys tvarkomi Europos ekonominės erdvės valstybėse?			
Ar reikia atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą prieš pradėdant naudoti?			

V. Saugumo ir valdymo priemonės

Klausimas	Taip	Ne	Pastabos
Ar yra prieigos kontrolė (SSO, rolės)?			
Ar yra taikomi turinio filtrai arba kitos apsaugos priemonės?			
Ar galima audituoti naudojimą (žurnalų ir įvykių registrų peržiūra)?			

VI. Žmogaus kontrolė ir pedagoginė vertė

Klausimas	Taip	Ne	Pastabos
Ar žmogus peržiūri DI rezultata?			
Ar žmogus priima galutinį sprendimą?			
Ar DI priemonė suteikia aiškią pedagoginę ar administracinę naudą?			

VII. Atitikimas DI priemonių naudojimo principams

Klausimas	Taip	Ne	Pastabos
Ar DI priemonės veikimas atitinka DI priemonių naudojimo principus?			

VIII. Išvada

- ☐ Siūloma įtraukti į sąrašą, įgyvendinus žemiau nurodytos rekomendacijos: ☐ Būtina įstaigos paskyra;
- ☐ Galima naudoti su asmenine paskyra;
- ☐ Būtina sudaryti asmens duomenų tvarkymo sutartį; ☐ Būtina atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą;
- ☐ Imtis papildomų saugumo priemonių atsižvelgus į rizikos dydį (Tvarkos 18 p.);
- ☐ _____ ☐ Siūloma įtraukti bandomajam laikotarpiui ir stebėsenai.
- ☐ Nesiūloma įtraukti į sąrašą dėl nustatytų trūkumų. ☐ Neleidžiama dėl nustatytos draudžiamos praktikos.

Leidžiami DI priemonių naudojimo scenarijai

Kitos pastabos

DI priemonių rizikų vertinimą atliko:

(vardai, pavardės, parašai)

IX. Vadovo sprendimas ☐ Įtraukti į sąrašą.

☐ Įtraukti į sąrašą bandomajam naudojimui. ☐ Neįtraukti į sąrašą.

(vardas, pavardė, parašas)